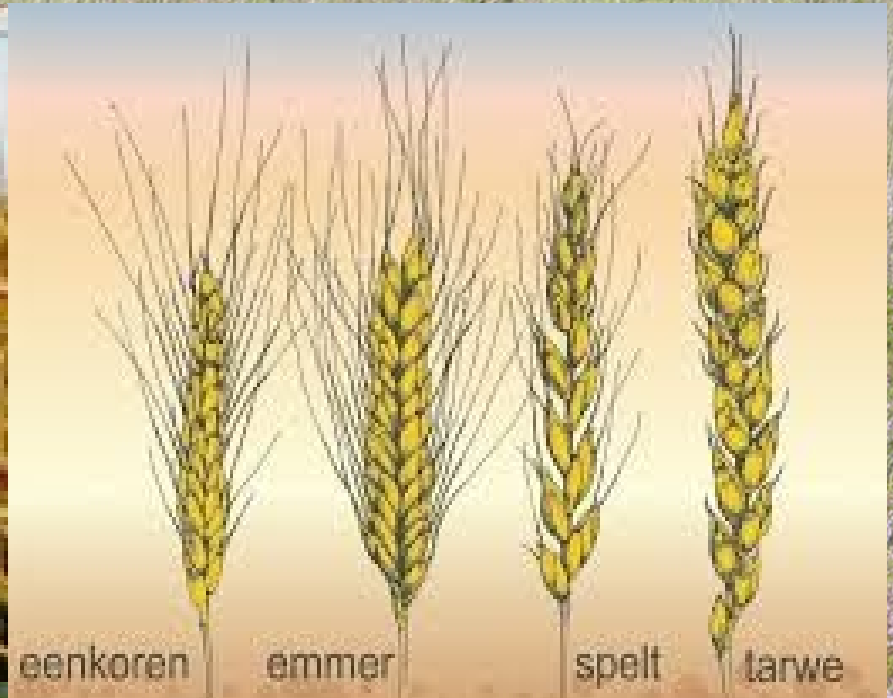

Heideboerderij

- Vergeten schapen..
- Vergeten granen...
- Vergeten, vergeten ...
- Presentatie 9 juni 2015 Mol

eigentijds alternatief: techniek.
...de beste oplossing?

traditionele heideboerderij

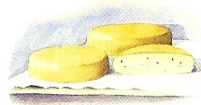

FOTO: MARC SLOOTMAEKERS, BELGIË

In de centrale heideregio komt de meeste heide voor op uitgestrekte vlakke zandgronden.

DE VLAKKE CENTRALE | HEIDEREGIO

ENGELAND, ZUIDWEST SCHOTLAND, DENEMARKE, ZWEDEN, DUITSLAND, NEDERLAND, BELGIË, FRANKRIJK.

De hoeses in de centrale heideregio liggen vaak gegroepeerd in nederzettingen, omgeven door uitgestrekte, vlakke of zwakglooiende heiden. In de dalen werden hooi- en weilanden aangelegd die, met overwegend organische stoffen uit de heide en mineralen uit het water van beken en rivieren, bemest werden.

FOTO: ALTERRA, THE NETHERLANDS

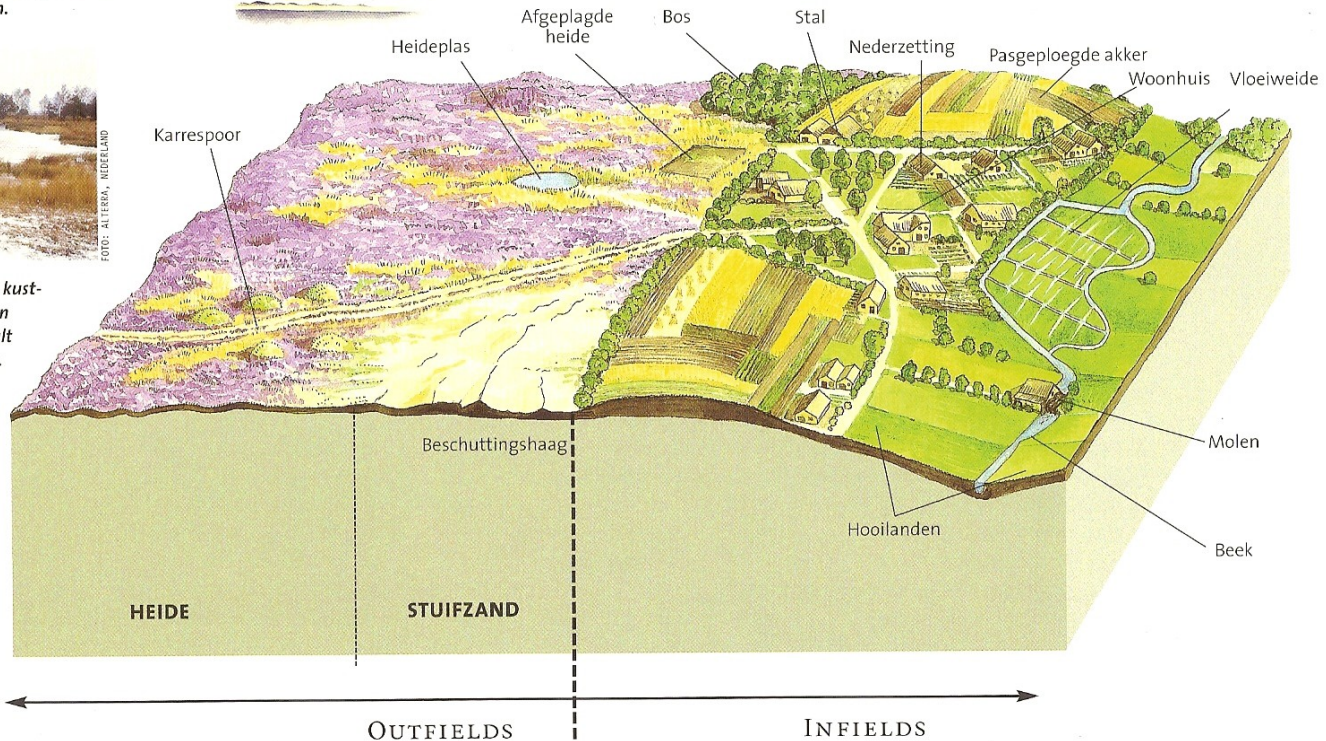

FOTO: ALTERRA, NEDERLAND

In de Westeuropese kustgebieden domineren milde winters. Er valt zelden veel sneeuw.

FOTO: ALTERRA, THE NETHERLANDS

Peder Knudsen's boerderij

- 270 ha. heide
(outfield)

25,5 ha. akker
(infield)

- 6,6 ha. grasland
(outfield)

Stofstromen

bron: Christiansen, 2001

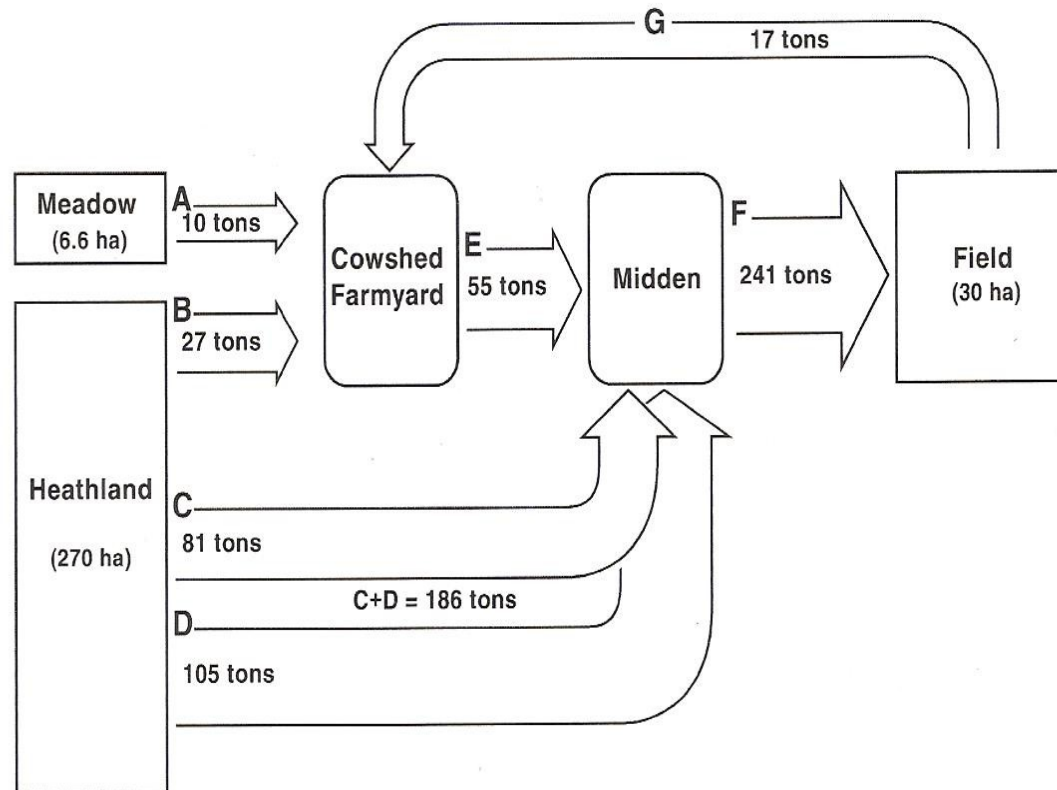

Figure 4a. Flows in Peder Knudsen's farm in tons/year.

Voorbeelden van hoeveelheden

fourage	gewicht	kg. droge stof	karladingen
schapen	60 ton	36 ton	-
rundvee	3,5 ton		3
Strooisel etc.			
“traek	24,5 ton		70
Oudere hei			3 á 4
“jord”			Tot 230
Brandstof			
Oude hei		1	3
Zoden/turf			70

Drie verschillende akkers

- Beekdal: *Avena strigosa* voor paarden
- “Hedeager”/swidden: rogge voor de markt; boekweit (later ook aardappelen)
- Permanente akkers (infield) Gerst, Emmer, Rogge, Boekweit

“hedeager” op de Strabrechtse heide

met dank aan Jap Smits

Vruchtwisseling twaalfjarige cyclus

Jaar 1	2	3	4	5	6 t/m 12
Voorjaar: mestgift					Najaar: mestgift
gerst	rogge	rogge	rogge	boekweit	braak

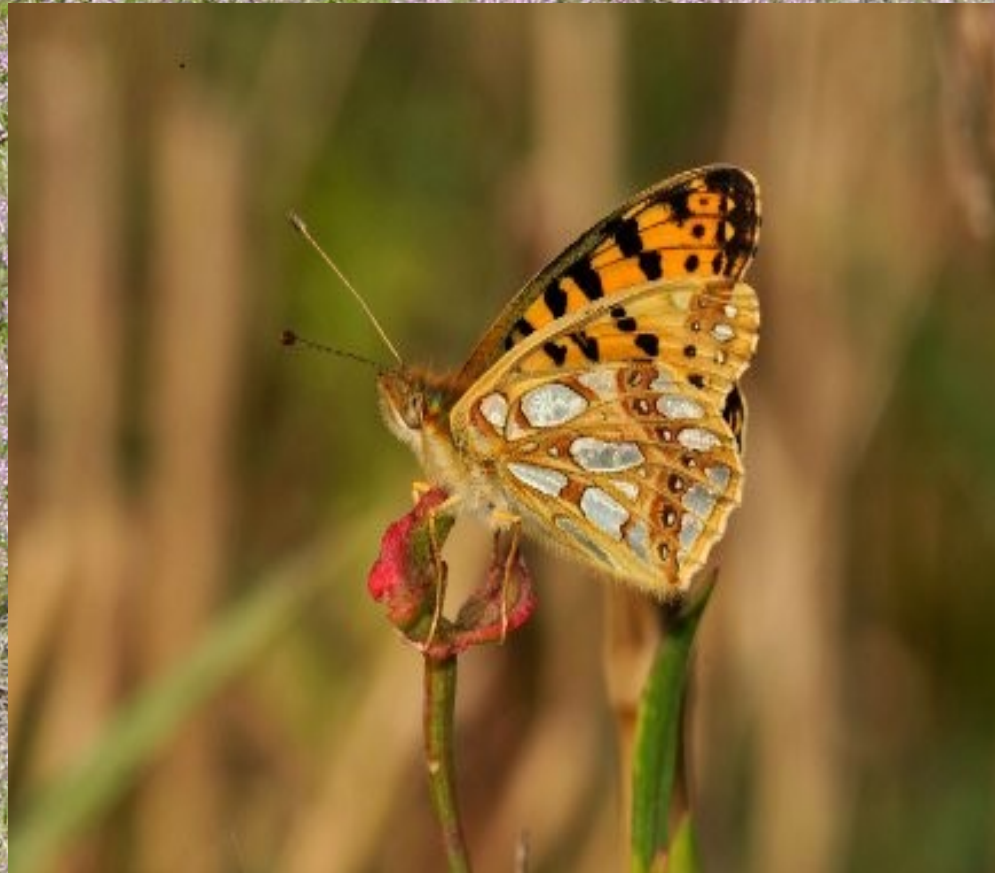
Conclusies van Christiansen

1. Heide levert basismateriaal voor bodemverbetering op de akkers
- 2. “haal- enbrengsysteem” cruciaal voor verzekeren van stabiele graanproductie
- 3. Haal en brengprocessen cruciaal voor soortenrijkdom op heide en op akker

Graanvariëteiten

- *Avena strigosa* in het (vochtge) beekdal
- Staudenrogge op de tijdelijke “hedeager”
- Zomergerst en Zomeremmerop in field
- Winterrogge op in field
- Boekweit zowel op in field als op hedeager

kleine parelmoervlinder

gevraagd:
tijd en ruimte voor veldexperiment!

